

„Dobrou noc“.... ironie či tabu v souvislosti se „Z- drugs“

MUDr. Vladimíra Vlčková Zenáhlíková

MUDr. Vladimír Kmoch

Klinika adiktologie 1. LF UK a VNF, Praha

Ambulance II – Toxi ambulance

www.adiktologie.cz , Tel: 224 96 82 07

Nebenzodiazepinová hypnotika, v případě zneužívání označována jako „Z-drugs“, jsou široce užívanými léčivými. Nadužívání, tedy obvykle více jak 3 tablety denně, je užívateli zatajováno, preskribujícími lékaři často tabuizováno ve smyslu možnosti vzniku závislosti. „Dobrou noc“ se může změnit v „noční můru“.

Cíl : Cílem příspěvku je informovat o možnostech komplexní léčby závislosti na masívních dávkách hypnotik, konkrétně zolpidemu, na kazuistice pacientky M.P., nar. 1975, již v roce 2015 částečně prezentované na AT konferenci, s aktuálním pokračováním.

Pacientka užívala až 210 tablet zolpidemu denně.

„Z-drugs“, „Doctor shopping“, „E-shopping“.

Cena v případě předpisu na recept by byla cca 600 Kč denně,

cena „černého trhu“ cca 2.000–3.500 Kč denně.

- od 15-ti do 21 let abusus alkoholu s tolerancí nadprůměrných dávek s porovnáním s vrstevníky
- od 21 let léčena pro agorafobii psychofarmaky (různá SSRI, BZD)
- od 26-ti let léčba insomnie zolpidemem s postupným rozvojem psychické závislosti
- růst tolerance, až 210 tablet zolpidemu denně, opakovaně se pokoušela o snížení dávky, s důsledkem rozvoje tělesných a psychických symptomů
- v 31 letech v době 7. měsíce gravidity opakovaně epileptický záchvat v rámci odvykacího stavu (před nástupem lůžkové detoxifikace)

Metodika: Komplexní léčba závislosti na Klinice adiktologie VFN a 1. LF UK Praha.

- X/2011 – prvokontakt Toxi ambulance KAD, uvádí 60 tbl zolpidemu denně.
- 2011–2012 Detoxifikační léčba lůžková dvakrát. V době první detoxifikace gravidní, před přijetím epileptické záchvaty s resuscitací, detoxifikace lůžková v trvání 6 týdnů. Porodila zdravého syna. Po dvou prvních detoxifikacích bez další léčby, neabstinovala.
- 2012 / 2013 absolvovala potřetí detoxifikaci, dávka 100 tbl. / den, a následně Lůžkové oddělení ženy KAD, doléčovací ambulantní program včetně opakovacího lůžkového pobytu. Abstinovala více jak dva roky, do XI/2014.
- IV/2015 lůžková detoxifikace pro recidivu, trvající cca od IX 2014, kdy v době přijetí užívala kolem 30 tbl zolpidemu, následně doporučováno lůžkové přeléčení recidivy na LOŽ, toto pacientka odmítá s odůvodněním nutnosti péče o tříletého syna, přistupuje alespoň na ambulantní léčbu, avšak dalších 13 měsíců zcela bez kontaktu s KAD.
- III/2016 opět lůžková detoxifikace (5.), 150 tbl zolpidem denně, následně do V/2016 lůžková léčba recidivy LOŽ KAD řádně dokončila
- V/2016 – doposud : Toxi ambulance KAD, abstinguje, je v pravidelném ambulantním kontaktu, medikace dlouhodobě gabapentin a trazodon, kontroly psychiatrem, psychoterapeutické skupiny, kontroly toxi moči negativní. Sociálně stabilizovaná: původně manažerka vládních letů, postupně bez pracovního poměru, aktuálně zaměstnaná v obchodním řetězci jako prodavačka, po ztrátě bytu žila na ubytovně ...byt s novým partnerem... rozchod pro užívání alkoholu partnerem, syn věk 5 let v péči otce/bývalého partnera pacientky – styk se synem soudem rozšířen na 1x za 14 dní víkend.
- Jinak zatím prognóza nejistá, ale překvapivě v dobrém.

Výsledky: V případě užívání extrémních dávek zolpidemu je samotná detoxifikace lůžková, či léčba ambulantní, méně efektivní. Perspektivní se jeví komplexní léčba včetně ústavní léčby závislosti s navazujícím dlouhodobým ambulantním udržovacím programem.

Závěr: Užívání hypnotik nad rámec léčby je společensky závažným a zároveň podceňovaným jevem. Ve svých důsledcích vede k vážným zdravotním a ekonomickým následkům. Léčba závislosti na extrémních dávkách zolpidemu je efektivní v případě systematického komplexního přístupu.